

Uppgift 2

Definiera orden nedan kortfattat!

- a) omsättningskydd
- b) constitutum possessorium
- c) accessionsförvärv
- d) ägarens realkreditkompetens
- e) lagfart
- f) publicitetsprincipen (i sakrätten)

Uppgift 2 Facit

- a) omsättningsskydd = förvärvarens skydd mot överlåtarens senare successorer och borgenärer
- b) constitutum possessorium = parternas avtal om att överlåtaren också i fortsättningen har saken i sin besittning, men för förvärvarens räkning
- c) accessionsförvärv = bisaken blir en del av huvudsaken varpå huvudsakens ägare också blir ägare till bisaken
- d) ägarens realkreditkompetens = ägarens behörighet att använda en sak denne har äganderätt till som säkerhet för en kredit genom att instifta en panträtt i saken
- e) lagfart = inskrivning av äganderätten till en fastighet
- f) publicitetsprincipen (i sakrätten) = rättsverkningarna som riktar sig till tredje personer skall vara anknutna till iakttagbara kännetecken

Uppgift 3

Ivar har det dåligt ställt ekonomiskt och beslutar sig för att sälja sina värdepapper. Ivar säljer en bunt med värdepapper till Jesper. Parterna upprättar ett överlåtelseavtal som de båda skriver under. Det är dock Ivars dotter Karin som har värdepappren i sin besittning. Karin bor uppe i Norrland och Jesper har varken tid eller möjlighet att ta sig till Norrland för att hämta värdepappren. Dessutom har Ivar inte informerat Karin om affären.

Ivar känner sig generös och vill tacka Karin för att hon har skött Ivars ekonomiska angelägenheter nu när han blivit lite senil. Han ger Karin sin Porsche i gåva och Karin, tacksam över denna fina gåva, lovar att komma och hämta Porschen nästa månad när hennes man ändå ska till Stockholm. Ivars ekonomiska problem eskalerar fort och snart tar utmätningssmannen kontakt med Ivar och vill utmäta Ivars egendom, inklusive värdepappren och bilen som fortfarande står i Ivars garage. Ivar berättar om att bilen inte längre är hans och att värdepappren också är sålda. Utmätningssmannen håller inte med Ivar.

- a) Kan Porschen utmätas trots att Ivar gett bort den till Karin? b) Kan värdepappren utmätas trots att de inte är i Ivars besittning och trots att de sålts till Jesper?
- c) På vilket sätt hade Ivar och Jesper kunnat sköta traditionen utan att Jesper hade behövt ta sig till Norrland?

Uppgift 3 Facit

Frågan handlar om omsättningskydd samt betydelsen av tradition vid överlåtelse av besittningen. På frågan tillämpas sakrättsliga bestämmelser.

a) Enligt lagen om gåvoutfästelser är en gåva fullbordad först då tradition har skett. Trots att Ivar och Karin avtalat om att Ivar ger bort Porschen till Karin är denna överlåtelse inte verksam i förhållande till överlåtarens borgenärer eftersom bilen inte har överlåtit till Karin. Utmätningssmannen kan utmäta bilen.

b) Vanligtvis vid köp av lös egendom är köparen redan på basis av köpavtalet skyddad mot överlåtarens borgenärer men köp av värdepapper utgör ett undantag. Vid köp av värdepapper får den nya förvärvaren skydd mot överlåtarens borgenärer först när tradition har skett. Värdepappren kan alltså utmätas trots att Ivar och Jesper upprättat ett köpavtal om köp av värdepappren.

c) Ivar och Jesper hade kunnat överlåta besittningen genom anmälan (*traditio longa manu*). Detta går ut på att avtalsparterna avtalar om att besittningen överlåts och den tredje part i vars besittning köpeobjektet är underrättas om överlåtelsen.

Uppgift 4

Anders har lånat sin nya bärbara dator till sin väninna Berit under helgen, eftersom Berit måste fylla i jobbansökningar. Berit har för tillfället ont om pengar på grund av sin arbetslöshet och i stället för att använda datorn till att söka jobb säljer hon datorn vidare till Carl. Anders, som är också kompis till Carl, har visat sin nya dator och dess egenskaper för Carl tidigare i veckan, och sagt att Berit redan frågat om hon kunde få låna den. Datorn som Carl nu köpt är konstigt lik datorn som Anders visat honom och det står "A.T.", Anders initialer, på datorn men Carl tänker inte mer på saken utan glädjer sig över en bra affär med Berit.

A har fått veta att datorn sålts till C och tar nu kontakt med honom och kräver att C lämnar tillbaka datorn till honom omedelbart, utan lösen. C vägrar och säger att affären med B var fullt laglig och gick till på rätt sätt.

Har A rätt att få tillbaka sin dator utan, eller, mot lösen? Han anser sig vara den rätte ägaren och borde inte straffas för B:s oärlighet. C hävdar att han inte visste med säkerhet att datorn tillhörde A och att datorn nu är hans eftersom han fullt lagligt köpt det.

Vem har rätt? Motivera ditt svar!

Uppgift 4 Facit

Frågan handlar om åtkomstskydd i fråga om lösa saker och löses med regler om det sakrättsliga tredjemansskyddet/det dynamiska kollisionsskyddet. I fallet har det uppstått en sakrättslig kollisionssituation, närmare sagt en tredjemansrelation framåt.

Huvudregeln är att om någon utan ägarens tillstånd överlåter en lös sak som han fått till låns, får ägaren saken tillbaka utan lösen om hos förvärvaren finnes svek. I annat fall skall ägaren betala lösen om denne vill ha saken tillbaka.

För åtkomstskydd mot Anders krävs överlåtarens, Berits, besittning av datorn som Carl dessutom kan grunda sin tillit på i fråga om ägarförhållandena. Berit har haft datorn i sin besittning vid överlåtagandet. För det andra krävs det att den nye förvärvaren, Carl, också fått saken i sin besittning. Det har också skett. Sedan krävs det att den nye förvärvaren, Carl, varit i motiverad god tro gällande ägarförhållandet av datorn. Detta betyder att Carl vid överlåtagandet varken visste eller borde ha vetat att Berit inte var den rätte ägaren till datorn. Det står att Anders visat datorn för Carl och att Carl tyckte att datorn liknade Anders dator som Berit velat låna och att det till och med stått Anders initialer på datorn. Carl borde alltså ha förstått att Berit inte var den rätta ägaren till datorn. Carl var inte i motiverad god tro och får inte åtkomstskydd mot Anders. Därmed har Anders rätt att få tillbaka datorn utan lösen.